ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದ ಭೀಭತ್ಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಕಡ್ಡಾಯ ಠೇವಣಿ ಕೈಬಿಡಿ, ಪಡೆದ ಠೇವಣಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಾಗ್ದಾನದಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ನೀಡಿ, ಕೆ. ಇ. ಬಿ. ಯನ್ನು ಕೇಳುವವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪೂರೈಸುವ ಬಳಿಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯ (ವಿದ್ಯುತ್ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ, ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ನೆರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನಿರ್ಬಂದಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ವರ್ಷಾ ವರ್ಷ ೫ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುದುತ್ಪಾದನೆಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸತತ ವಿದ್ಯುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೊರತೆ ತುಂಬಲು ಬಳಕೆ ಮೇಲಿನ ಕಡಿತ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಲಭ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಸ್ಟೇಷನ್ನುಗಳು, ಲೈನುಗಳು ಓವರ್ ಲೋಡ್ ಆಗಿ ವೋಲ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ, ಕೈನು ಟ್ರಿಪ್ ಆಗುವುದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಲಭ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದೊಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ವೋಲ್ಟೇಜಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಲೋಡ್ ಷೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ. ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆ ಮೇಲೆ ವಾರ್ತ್ತು ಡಿಮ್ಮಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿತ ಇಳಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೭ ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಹಂತದ ನಿಯಮಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಲುಗಡೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ೬ ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಲು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡಿಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಲು ಹಾಗೂ ವೋಲ್ಟೇಜನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ.

ಮಂಡಳಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಹಕರು ಬಳಸುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಮುಂಗಡ ಪಾವತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿದ್ಯುತ್ ದರ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೇಲೆ ೨೪ ಯಿಂದ ೩ ತಿಂಗಳ ಹಣ ಬಾಕಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ೩ ತಿಂಗಳ ಕನಿಷ್ಟ ಹಣ ಠೇವಣಿಯಾಗಿರುವುದು ಅಗತ್ಯ. ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸಿದ ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಣ ಗಮನಿಸಿ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಠೇವಣಿ ಅಥವಾ ಈ ಅಧಿಕ ಬಳಕೆ ಬಾಬ್ತು ಹಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವೆರಡರ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೊರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಬಳಕೆದಾರನಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗುವಂತೆ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ.

೧೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಿರುವ ಠೇವಣಿಗಳಿಗೆ ೧೮ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ಬಳಕೆ ಬಾಬ್ತು ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದು ಈ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಈಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುವುದು ಸಹಜ.

(2) ಮಂಗನಕಾಯಿಲೆ ತಗಲಿದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅದು ಮುಂದೆ ಪಸರಿಸದಂತೆ ತಡೆ ಕ್ರಮ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊಸನಗರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟ್ಕಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂಗನ ಕಾಯಿಲೆ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಪಸರಿಸಿ, ಅನೇಕರಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದೆ ಒಂದರಡೂ ಮರಣ ಕೂಡ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಜನ ಭಯಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗನ ಕಾಯಿಲೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಶಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೊಪ್ಪು, ತರಗೆಲೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾರು ರೈತರು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿಲೆಯ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗದಂತಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೈಂದೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ

ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಆರ್.ಎಲ್.ಇ.ಜಿ.ಪಿ., ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಅವಶ್ಯಕ ತಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಸಂತ್ರಸ್ತ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್(ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲ. ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(3) ಉಳ್ಳಾಲದಲ್ಲಿ ಅಬೂಬಕರ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಿ ತಗಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ಮನವಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉಳ್ಳಾಲ ಪೇಟೆಯ ಕೋಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ೭-೩-೧೯೮೯ರಂದು ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಹಳತಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಿಗೆ ತುಂಡಾಗಿ ಅಬುಬಕ್ಕರ್ ಎಂಬ ೨೫ ವರ್ಷದ ತರುಣನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ತಕ್ಷಣ ಮರಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಳತಾದ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಸರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿದ್ಯುತ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಆ ಸರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಅನಾಹುತ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜನನಿಬಿಡ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಳವಳ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಹಳೆ ಸರಿಗೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತೀರಿ ಹೋದ ಅಬುಬಕ್ಕರ್ ಬಡವನಾಗಿದ್ದು, ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಗು ಈಗ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆತನ ದುಡಿತದಿಂದಲೇ ಅವರ, ಜೀವನ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೀಗ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಅಬುಬಕ್ಕರನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತ ಮಗುವಿಗೆ ಸರಕಾರ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿ ಉಪಕರಿಸುವುದು ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯ (ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ದಿನಾಂಕ ೭-೩-೧೯೮೯ ರಂದು ಮಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಉಲ್ಲಾಳಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಕೆ.ವಿ. ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸಾರಣ ಮಾರ್ಗದ ಒಂದು ತಂತಿ ತುಂಡಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಆ ಲೈನಿನ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದು ತುಂಡಾದ ತಂತಿಯೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಆಘಾತ ಉಂಟಾಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು

ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬಗಳು, ತಂತಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಲೈನಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲಾಳಪೇಟೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಳತಾದ ತಂತಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿವೆ.

ಮೃತನಾದ ಶ್ರೀ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರ ಮಹಜರ್ ವರದಿ, ಮರಣೋತ್ತರ ಶವಪರೀಕ್ಷೆ ವರದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರದಿಗಳು ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

(4) ಬೆಳಗಾಂ ಸಂತೋಷ ಭವನ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಭವನದ (ಹೋಟೆಲ್) ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ಮಡಿದವರ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ವಿಳಾಸ ಸರಿಯಾದುದ್ದು ಗುರುತಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ ? ಸುಮಾರು ೬ ಜನ ಈ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ಮೃತ ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೃತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಹಾರಧನ ಯೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ವೇಳೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಹೋಟೆಲ್ ಆಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಅನಾಹುತ ಜರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜರುಗದಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹೋಟೆಲ್